

Úřad předsednictva vlády ČSFR

Č.j. 2186/90-06

5

Pro schůzi vlády ČSFR

Věc: dočasné využití technických prostředků čs. spojů k šíření programů BBC a RFI/ČTK pro zlepšení informovanosti čs. obyvatelstva o mezinárodních událostech

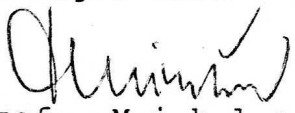
Důvod předložení

Materiál se předkládá na základě rozhodnutí místopředsedy vlády ČSFR J. Mikloška.

O b s a h

- I. Návrh usnesení
- II. Důvodová zpráva

V Praze dne 9. října 1990

Předkládá: Jozef Mikloško
místopředseda vlády ČSFR

N á v r h

U S N E S E N Í

vlády České a Slovenské Federativní Republiky

ze dne 1990 č.

o dočasném využití technických prostředků československých spojů k šíření programů BBC a RFI/ČTK pro zlepšení informovanosti československého obyvatelstva o mezinárodních událostech.

V l á d a

1. s o u h l a s í s dočasným využitím technických prostředků československých spojů pro šíření zahraničního vysílání společnosti BBC;

2. s o u h l a s í s dočasným využitím technických prostředků československých spojů pro šíření vysílání státní společnosti Radio France International a zpravodajského vysílání Československé tiskové kanceláře;

3. u k l á d á ministru spojů ve spolupráci s ministrem financí neprodleně zajistit projednání technických a ekonomických podmínek pro šíření programů BBC, RFI a ČTK.

Provedou: ministři spojů a financí.

Důvodová zpráva k návrhu usnesení vlády ČSFR

o dočasném využití technických prostředků čs. spojů k šíření programů BBC a RFI/ČTK pro zlepšení informovanosti čs. obyvatelstva o mezinárodních událostech

1.

Jedním z pozůstatků umělé izolace Československa od politických a hospodářských procesů ve světě je také malá rozvinutost zahraničního zpravodajství čs. sdělovacích prostředků. Tento informační dluh je zvláště naléhavě pocíťován v době mezinárodních krizí, kdy se veřejnost dozvídá o událostech, majících mimořádně vážný dopad i na naši společnost, jen opožděně, zprostředkovaně a v náhodném výběru zpráv. Vedle toho chybí spolehlivý proud informací o běžném životě ve společenství evropských demokracií, o základních politických, ekonomických i kulturních procesech a vazbách v zemích, které u nás byly v minulosti zobrazovány jen křivým zrcadlem propagandy. Nedostatečná informovanost obyvatelstva se tak může stát brzdou naší snahy o opětné začlenění mezi vyspělé státy světa.

Federální vláda už podnikla řadu konkrétních kroků k překonání tohoto informačního dluhu. Nejprve jsou odstraňovány umělé překážky toku informací. Vláda opírá svou informační politiku o princip naprosté svobody tisku. Stejně důležité je vytváření podmínek pro demonopolizaci televizního a rozhlasového vysílání. Proto byla 11. června 1990 usnesením vlády ČSFR č. 402 ustavena mezirezortní komise pro výběr uchazečů o nestátní vysílání. V závěrečné fázi je příprava návrhu zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, které počítá se soukromými rozhlasovými a televizními stanicemi jako protiváhou stanic veřejných. Návrh zákona bude předložen Federálnímu shromáždění v průběhu IV. čtvrtletí 1990. Považuje se za nezbytné, aby na základě tohoto zákona vznikl nezávislý orgán, který bude v konkurzním řízení přidělovat licence žadatelům o rozhlasové a televizní vysílání. V některých mimořádných případech však nelze odkládat rozhodnutí až na dobu, kdy připravovaný zákon vstoupí v platnost.

2.

Ke zlepšení zahraničního zpravodajství čs. médií nestačí jen dobrá vůle a liberální zákonodárství, neboť tato oblast činnosti sdělovacích prostředků je po všech stránkách nejnáročnější, ať již z hlediska nákladů, technické vybavenosti, či managementu a žurnalistické kultury. Náprava je možná jen ve spolupráci s nejkvalitnějšími službami v

zahraničí. Spolupráce se špičkovými zahraničními žurnalistickými institucemi s uznávanou tradicí kvalitního, objektivního a nestranného zpravodajství přitom bude mít pozitivní vliv nejen na rozvoj této dílčí služby v ČSFR, ale na naši domácí žurnalistiku jako takovou.

Těmto potřebám už vyšla vstříc usnesení předsednictva vlády ČSFR o umožnění šíření mezinárodního televizního programu na území ČSFR /na kanálu OK 3/ a o šíření programu rozhlasové stanice Svobodná Evropa prostředky čs. spojů. Na tuto praxi je třeba navázat v dalších obdobných případech.

V souvislosti s návštěvami ministerské předsedkyně Velké Británie Margaret Thatcherové a prezidenta Francouzské republiky Françoise Mitterranda v Československu teď byly znovu připomenuty dřívější žádosti zahraničních vysílání BBC World Service a Radio France International /RFI/ o přenos jejich signálu vysílači na území ČSFR, ve snaze zlepšit příjem těchto programů u čs. posluchačů.

3:

BBC vysílá již přes padesát let samostatné české a slovenské pořady, tedy nejdéle ze všech zahraničních vysílání světa. Vysílá celkem v 38 jazycích pro 120 miliónů posluchačů, což rovněž představuje světové prvenství. Posluchače si BBC získává především mimořádnou šíří a zasvěceností svého zpravodajství.

Podle příslušné královské charty je BBC veřejná rozhlasová a televizní korporace nezávislá na vládě a nestranná ve vysílání o kontraverzních záležitostech. Ke striktně dodržovaným zásadám redakční práce patří uvádění jen takových zpráv, které jsou ověřeny ze dvou na sobě nezávislých zdrojů, poskytování slova i druhé straně a vyloučení redakčních komentářů k tlumočeným stanoviskům. BBC je nekomerční organizací a nesmí přijímat platby za vysílání reklamy nebo od komerčních sponzorů.

BBC žádá, aby mohla také v ČSFR, podobně jako ve většině zemí Evropy, zřídit pozemní stanici pro příjem signálu z příslušných zvukových kanálů družice a znovu ho vysílat prostřednictvím pozemního retranslačního zařízení čs. spojů. Šířeny by byly programy české a slovenské redakce, dále světové zpravodajství v originální anglické verzi a anglické jazykové kurzy.

4.

Radio France International je zahraničním vysíláním francouzského státního rozhlasu. Také zpravodajství RFI má pověst mimořádně pohotové a zasvěcené služby. RFI vysílá na všech kontinentech v několika jazycích. V Československu žádá obdobně jako BBC o pozemní šíření signálu z družice se světovým zpravodajstvím v původní francouzské verzi a dalšími francouzskými pořady. Svoji žádost však RFI na rozdíl od BBC předkládá společně s československým

partnerem, kterým je tisková agentura ČTK. Společný projekt předpokládá, že by šlo o kombinované vysílání zahrnující rovněž zpravodajský servis a publicistiku ČTK z domova i ze zahraničí.

ČTK navázala kontakt s RFI v návaznosti na návštěvu prezidenta Václava Havla ve Francii. Společný projekt RFI/ČTK vychází ze skutečnosti, že vedle zpravodajského potenciálu RFI je zde k dispozici také značný objem zpravodajské produkce ČTK, který dosud zůstává nevyužit vzhledem k omezeným možnostem jejích odběratelů. Proto ČTK hledala cesty, jak v zájmu co nejširšího a nejrychlejšího informování čs. veřejnosti šířit své zpravodajství, spolu s dalšími příspěvky publicistického a faktografického charakteru, i přímo, rozhlasovým vysíláním. Vzhledem k tomu, že zařízení studií ČTK /a vysílací techniku pro území středních Čech/ slíbila dodat RFI formou daru, je pro ČTK tato cesta nejschůdnější.

5.

Navržené řešení je pouze dočasné s tím, že účast zahraničních subjektů ve vysílání je nezbytné řešit usnesením federální vlády doplněním zákona o rozhlasovém a televizním vysílání a navazujícího ustavení nezávislého orgánu, který by měl legalizovat tato vysílání poskytnutím příslušných licencí.